

Звіт
щодо діяльності НД лабораторії проблем інклюзивної освіти
кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
за період 2020-2021 н.р.

Науково-дослідна лабораторія проблем інклюзивної освіти заснована у 2017 році і виконує свою діяльність у межах колективної теми кафедри: *«Корекційно-реабілітаційна діяльність в сучасному освітньому просторі»*, фокусуючись на сфері інклюзивної освіти.

Метою діяльності лабораторії є сприяння впровадженню інклюзивного навчання в освітній простір м. Суми.

Відповідно до положення у межах діяльності лабораторії реалізуються п'ять її напрямів: навчальний; науково-дослідний; організаційно-методичний; діагностико-аналітичний, видавничий.

Організацію діяльності і результати роботи НДЛ ПО детально представлено на веб-сайті кафедри спеціальної та інклюзивної освіти у підрозділі «Структурні підрозділи кафедри» ► «Науково-дослідна лабораторія проблем інклюзивної освіти».

У склад лабораторії входять 18 її членів, серед яких *ПВС кафедри* спеціальної та інклюзивної освіти, *аспіранти* кафедри, які виконують дослідження, дотичні до тематики дослідження лабораторії; *залучені фахівці-практики*, зокрема із зарубіжжя, такі як: Тереза Сіансіоло – доктор філософії, біхевіорист (США), Ольга Коваленко, співробітник Баварського наукового форуму – BayWISS (Німеччина), Тетяна Джексон, студентка Університету Гранд-Каньон (США).

Представники НДЛ є розробниками соціально-освітнього проекту «Світ один на всіх» СумДПУ імені А.С. Макаренка (керівник: проф. Боряк О.В.), що стосується й сфери ІО, виконують наукове консультування регіонального експерименту з проблематики «Професійна підготовка учнів з особливими освітніми потребами в професійно-технічному закладі як необхідна умова їх соціальної адаптації та подальшої трудової зайнятості» (Дегтяренко Т.М.), мають членство у проектній групі Сумської обласної державної адміністрації щодо перегляду програми стратегії соціально-економічного розвитку Сумської області з напрямку Інклюзивна освіта (Бондаренко Ю.А.).

У межах співробітництва відбувається *співпраця* членів лабораторії з:

- «Міжнародної лабораторії інклюзивного образования» академічної спілки [Modern Education & Research Institute](#) (MERI) Інститут сучасної освіти та досліджень (Брюссель. Бельгія);
- дотичними відділами наукових установ та лабораторіями ЗВО України;
- обласним ресурсним центром підтримки інклюзивної освіти у м. Суми,
- Сумським Інклюзивно-ресурсним центром №1,
- Сумськими ЗЗС та Дошкільної освіти з інклюзивним навчанням.

Члени лабораторії впродовж 2020-2021 н.р. виступали співорганізаторами наукових конференцій:

1. Міжнародна науково-практична конференція «Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі».
2. Міжнародна науково-практична конференція студентів та молодих учених «Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців»
3. Всеукраїнська науково-практична конференція «Спеціальна та інклюзивна освіта: теорія, методика, практика» (25 березня 2021 року Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини) Тема доповіді на пленарному засіданні: «Розвиток образного мовлення старших дошкільників з особливими освітніми потребами засобами музичної діяльності» (член оргкомітету .співорганізатор)
https://sio.sspu.edu.ua/images/2021_akreditacy/laboratoriy_Bondarenko/ПРОГРАМА_конференції_по_ІНКЛЮЗІЇ_копія_2_15ad6.pdf

Міжнародні зв'язки:

- Оформлено членство НД лабораторії проблем інклюзивної освіти у Міжнародній лабораторії інклюзивної освіти академічної спілки Modern Education & Research Institute (Брюссель, Бельгія) (сертифікат членства № 2004202118 з 29.05.2021 по 28.05.2022)
- Оформлено індивідуальне членство в академічній спілці Modern Education & Research Institute (Брюссель, Бельгія) (сертифікат членства № 2004202118 з 29.05.2021 по 28.05.2022)

Представниками лабораторії взято участь у:

- II зустрічі Міжнародної лабораторії інклюзивної освіти Modern Education & Research Institute (Бельгія) "Вторована дорога до інклюзії в освіті. Україна – історія успіху" (22.04.2021, Брюссель-Бельгія, МЕ). Відбулася презентація 2-х доповідей «Генезис та розвиток інклюзивної освіти», «Шляхи сприяння закладами вищої освіти розвитку інклюзивної освіти в Україні/ на прикладі Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка» (спікер заходу - Бондаренко Ю.А.), <https://sio.sspu.edu.ua/pro-kafedru/strukturni-pidrozdzily-kafedry/naukovo-doslidna-laboratoriia-problem-inkliuzyvnoi-osvity>
- III зустрічі у межах Міжнародної лабораторії інклюзивної освіти Modern Education & Research Institute (Бельгія) "Вторована дорога до інклюзії в освіті. Грузія – історія успіху" (27.05.2021, Брюссель-Бельгія) – участь в обговоренні
- IV зустрічі у межах Міжнародної лабораторії інклюзивної освіти Modern Education & Research Institute (Бельгія) «Інклюзивна освіта в системі прав людини» (24.06.2021, Брюссель-Бельгія,) – участь в обговоренні.

Впродовж 2020-2021 н.р. проводилася *просвітницька робота* з актуальних питань впровадження інклюзивної освіти в Україні шляхом участі у: конференціях, круглих столах, здійснювалося консультування педагогічних працівників, зокрема вчителів початкових класів і вчителів предметників, асистентів учителів, вихователів і асистентів-вихователів та вчителів-дефектологів ЗО з інклюзивним навчанням, представників ІРЦ, батьків дітей з ООП.

У межах надання платних освітніх послуг членами лабораторії *проведено курси підвищення кваліфікації/стажування за програмами:*

1) Стажування викладачів ЗВО за програмою Спеціальна освіта

- з 09.11.2020 – 18.12.2020 Медведок Лілія Григорівна, доцент кафедри офтальмопедагогіки та офтальмопсихології Національного педагогічного університету імені М.. Драгоманова
- з 08.02.2021 – 15.03.2021 Светлова Олена Дмитрівна, викладач Черкаського національного університету імені Богдана хмельницького за програмою Спеціальна освіта
- з 08.02.2021 – 15.03.2021 Ілюха Лідія Михайлівна, викладач Черкаського національного університету імені Богдана хмельницького за програмою Спеціальна освіта
- з 08.02.2021 – 15.03.2021 Хоменко Сергій Миколайович, викладач Черкаського національного університету імені Богдана хмельницького за програмою Спеціальна освіта

2) КПК за програмою підвищення кваліфікації: асистент вчителя

- 25.08. 20 р. – 10. 09. 20 р. Сердюк Роман Леонідович (КУ Сумська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів №10 ім.Героя Радянського Союзу О.Бутка, м.Суми, Сумської області)
- з 06.04. 21р. – 13.04 21р. Кургузова Світлана Дмитрівна (КЗ «Курилівський ліцей Курилівської сільської ради Куп'янського району Харківської області»

3) КПК за програмою підвищення кваліфікації: вчитель реабілітолог ЗО з інклюзивним навчанням:

- з 12.10.20 р.-23.10. 20 р. Захарюта Андрій Володимирович (Районний «Інклюзивно-ресурсний центр» Куп'янської районної ради Харківської області);
- з 12.10.20 р.-23.10. 20 р. Шабанова Лариса Миколаївна (Районний «Інклюзивно-ресурсний центр» Куп'янської районної ради Харківської області);
- з 12.10.20 р.-16.10.20 р. Давиденко Тамара Миколаївна (Районний «Інклюзивно-ресурсний центр» Куп'янської районної ради Харківської області)
- з 25.01.21 р. – 05.02.2021 р. Рудік Ольга Анатоліївна (Куп'янський заклад дошкільної освіти (ясла-садок) №5 комбінованого типу КМР Харківської області

4) КПК за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка) (вчитель-дефектолог).

- з 19.10.2020 р. – 06.11.2020 р., Проданова Вікторія Олександрівна, вчитель дефектолог КНП Харківської обласної ради «Обласний спеціалізований будинок дитини «Гіпократ», за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка) .
- з 19.10.2020 р. – 19.11.2020 р., Демидюк Вікторія Леонідівна, вчитель дефектолог КНП Харківської обласної ради «Обласний спеціалізований будинок дитини «Гіпократ», за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка).

- з 02.11.2020 р. - 16.11.2020 р. Виприченко Ірина Володимирівна, вчитель-реабілітолог КУ «Інклюзивно-ресурсний центр» Близнюківської районної ради Харківської області за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 02.11.2020 р. - 30.11.2020 р Колінько Світлана Петрівна, вчитель-дефектолог КУ «Інклюзивно-ресурсний центр» Близнюківської районної ради Харківської області за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 01.02.2021 р. - 26.02.2021 р Торяник Юлія Анатоліївна, вчитель-дефектолог КЗ «Богодухівська спеціальна школа» Харківської обласної ради за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 01.02.2021 р. - 26.02.2021 р Рєпка Віта Леонідівна, вчитель-дефектолог КЗ «Богодухівська спеціальна школа» Харківської обласної ради за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 01.02.2021 р. - 26.02.2021 р Пухова Анжела Володимирівна, вчитель-дефектолог КЗ «Богодухівська спеціальна школа» Харківської обласної ради за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 01.02.2021 р. - 26.02.2021 р Могилевська Наталія Павлівна, вчитель-дефектолог КЗ «Богодухівська спеціальна школа» Харківської обласної ради за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 05. 06. 2021 р.- 12. 06. 2021 р. Абальмас Наталія Василівна, пеагогічний працівник КЗ «Харківська спеціальна школа №3» за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 05. 06. 2021 р.- 12. 06. 2021 р. Білоєдова Любов Іванівна, пеагогічний працівник КЗ «Харківська спеціальна школа №3» за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 05. 06. 2021 р.- 12. 06. 2021 р. Головченко Наталія Валентинівна, пеагогічний працівник КЗ «Харківська спеціальна школа №3» за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 05. 06. 2021 р.- 12. 06. 2021 р. Довгопол Володимир Миколайович, пеагогічний працівник КЗ «Харківська спеціальна школа №3» за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 05. 06. 2021 р.- 12. 06. 2021 р. Дубнюк Валентина Петрівна, пеагогічний працівник КЗ «Харківська спеціальна школа №3» за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 05. 06. 2021 р.- 12. 06. 2021 р. Круподер Євгенія Василівна, пеагогічний працівник КЗ «Харківська спеціальна школа №3» за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 05. 06. 2021 р.- 12. 06. 2021 р. Кіщенко Надія Володимирівна, пеагогічний працівник КЗ «Харківська спеціальна школа №3» за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 05. 06. 2021 р.- 12. 06. 2021 р. Левченко Наталія Олегівна, пеагогічний працівник КЗ «Харківська спеціальна школа №3» за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 05. 06. 2021 р.- 12. 06. 2021 р. Ніколаєнко Ангеліна Іванівна, пеагогічний працівник КЗ «Харківська спеціальна школа №3» за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 05. 06. 2021 р.- 12. 06. 2021 р. Романова Наталія Юріївна, пеагогічний працівник КЗ «Харківська спеціальна школа №3» за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 05. 06. 2021 р.- 12. 06. 2021 р. Скорнякова Ольга Миколаївна, пеагогічний працівник КЗ «Харківська спеціальна школа №3» за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 05. 06. 2021 р.- 12. 06. 2021 р. Скрипка Любов Григорівна, пеагогічний працівник

КЗ «Харківська спеціальна школа №3» за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)

- з 05. 06. 2021 р.- 12. 06. 2021 р. Філімонова Юліана Аркадіївна , педагогічний працівник КЗ «Харківська спеціальна школа №3» за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 05. 06. 2021 р.- 12. 06. 2021 р. Халєєва Вікторія Олександрівна, педагогічний працівник КЗ «Харківська спеціальна школа №3» за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
- з 05. 06. 2021 р.- 12. 06. 2021 р. Іванова Наталія Володимирівна, педагогічний працівник КЗ «Харківська спеціальна школа №3» за програмою підвищення кваліфікації Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)

Впродовж 2020-2021 н.р. *проведено вебінари* для студентів ЗВО та педагогічних працівників ЗО:

- 29 травня 2021 р. (субота) з 9.00 до 10.30 год. вебінар «Технологія складання індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами» (платформа Google Meet)
- 12 червня 2021 р. (субота) з 9.00 до 10.30 год. вебінар «Технологія складання індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами» (платформа Google Meet)

Відбувалося *індивідуальне підвищення кваліфікації, стажування* у вітчизняних та закордонних закладах вищої освіти ,участь у вебінарах, тренінгах, семінарах

- 30.09.2020 – вебінар «Розробка та впровадження індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами в інклюзивних групах ЗДО» (Центр Компетенцій – 2 год.), сертифікат ВМ-19
- 17.10.2020 – вебінар «Стратегії навчання і розвитку дітей з ООП в ДНЗ і школі», сертифікат 17102020/09
- 31.10.2020 – вебінар «Визначення потенційних можливостей та потреб когнітивного розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання» (Центр Компетенцій – 2 год.), сертифікат ЖМ-009
- 27.04.2021-28.04.2021 – онлайн-форум «Інклюзивне навчання: досвід позитивних змін»

Здійснювалося *рецензування методичних матеріалів*:

- навчально-методичного посібника «Нова українська школа: особливості організації освітнього процесу учнів початкової школи в інклюзивних класах», підготовленого доктором педагогічних наук, професором С.П.Мироною (К-П НУ)
- методичних рекомендацій: «Виховання і розвиток дітей з порушеннями зору» (автори – Т.М. Костенко, К.С. Довгопола, О.М. Легкий, С.В. Кондратенко) (ІСПіП НАПНУ України)

Перспективні напрями діяльності лабораторії:

1. Активізація міжнародного співробітництва у межах «Международной лаборатории инклюзивного образования» академічної спілки [Modern Education & Research Institute \(MERI\)](#) (Брюссель. Бельгія) .
2. Розширення співробітництва із дотичними лабораторіями ЗВО, закладами освіти з інклюзивним навчанням і установами м. Суми і Сумської області.

3. Активізація взаємодії лабораторії із відповідними структурними підрозділами та особами при Управлінні освіти і науки Сумської міської ради та Департаменту освіти і науки Сумської ОДА.
4. Налагодження взаємодії з кафедрами СумДПУ імені А.С. Макаренка з метою обміну досвідом та організації міжкафедрального науково-методичного центру підтримки інклюзивної освіти у межах реалізації проекту «Світ один на всіх» *(внутрішньо університетського партнерства)*.
5. Запровадження проведення всеукраїнської/міжнародної конференції з проблем інклюзивної освіти із залученням закладів, установ, кафедр-партнерів.

Завідувач НД лабораторії
проблем інклюзивної освіти,
доктор педагогічних наук, професор

Бондаренко Ю.А.

Звіт про виконання плану у 2020-2021 н. р. заслухано на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти. Зауважень немає. Звіт затверджено (протокол № 17 від 29.06.2021р.).

Завідувач кафедри-професор
кафедри спеціальної
та інклюзивної освіти

д-р пед. наук,
професор Дегтяренко Т.М.